

Den Bosch had weer wat:

HET 4e BENELUX FILM FESTIVAL

Het vierde Benelux Film Festival dat op 19, 20, 21 en 22 mei in 's Hertogenbosch plaatsvond droeg typisch het karakter van een 'overgangsfestival', een einde en een nieuw begin tegelijk. Waren de eerste drie festivals geheel gewijd aan de amateurfilm, zelfs meer speciaal aan reis- vakantie- en experimentele film, naar dit vierde festival konden alle genres amateurfilm ingezonden worden en bovendien alle genres professionele film, tot zelfs televisiefilm aan toe. Voor de organisatoren betekende dit een groot waagstuk. Een waagstuk dat enerzijds geweldig goed uitpakte maar anderzijds na afloop lichtelijk teleurstellend genoemd moest worden.

Geweldig goed was de aanmelding, de presentatie en het niveau in de afdeling korte professionele films. Lichtelijk teleurstellend was het niveau van de amateurfilms en bovendien de belangstelling van de amateurfilmers voor dit aparte festival.

Eerlijk gezegd: na alles wat er tevoren over gepubliceerd was had ik méér amateurfilmers in Den Bosch verwacht dan de honderd à tweehonderd die er doorlopend waren. Ik heb sterk de indruk dat de mensen uit de professionele wereld méér belangstelling toonden voor al wat er in Den Bosch gaande was: hun aanwezigheid overheerste in elk geval dit festival.

8 mm niet best

Het algemeen niveau in de afdeling 8 mm amateurfilms was in het bijzonder teleurstellend; de jury zag niet de minste aanleiding een eerste prijs toe te kennen zodat nu de al wat oudere familiefilm van Marry en Jan te Rijdt uit Amersfoort, 'Tussen half vier en zes' met een tweede prijs de hoogst bekroonde 8 mm film werd. Een speciale prijs voor de fotografie kreeg dan nog de film 'Gekooïd' van Leo Hofman uit Amsterdam, een film die ook al op het laatstgehouden NOVA-festival met een dergelijke prijs werd onderscheiden. Een nieuwe 8 mm film van de Utrechtse Henk Otto en Joop Geertsema, 'Dat belooft ik' kreeg een speciale prijs vanwege het menselijk element in de film. Tenslotte werden dan nog de 8 mm films, 'Deining' van A. Heyermans te Maassluis, 'Pech' van J. Ketel in Nuenen en 'Klopzeichen' van de Luxemburgse amateur Michel Geiben vanwege bepaalde kwaliteiten vermeld. Men ziet

Uitbreiding met professionele films succesvol

Amateurs stelden wat teleur

dat de 'oogst' in de 8 mm sector nu niet bepaald rijk genoemd kan worden.

Een eerste prijswinnaar van het vorige Beneluxfilmfestival, Abe Kuipers uit Groningen, was nu aanwezig met een film getiteld 'Visage d'image', een pop-art-achtig geval waarin de maker voortborduurde op dezelfde wijze die hem de vorige keer zijn prijs voor de beste experimentele film opleverde, maar die nu al het obsederende van toen miste en daarom geen diepere indruk op de jury achterliet.

Schoonheidsfoutjes

De vertoning van de 8 mm en 16 mm films (zowel beroeps- als amateur-

films) vond plaats in de kleine zaal van de Stadsschouwburg Casino, een zaal welke ten enenmale voor filmprojectie ongeschikt is, althans alle benodigde 'sfeer' welke daarbij nodig is mist, in tegenstelling tot de grote zaal welke aan sfeer juist alles heeft wat voor een festival nodig is. Helaas vond in die grote zaal — de eigenlijke schouwburg/bioscoop — alleen de 35 mm projectie en de prijsuitreiking plaats. Men moet er in Den Bosch naar streven om de volgende keer alle projecties in deze grote zaal te doen plaatsvinden, het feestelijke karakter van een filmfestival eist dat min of meer. Dat 8 mm eigenlijk ongeschikt is voor zaalprojectie is al vaker betoogd. In

VAL

Links: De aanvang van de muzikale mars door de stad vanaf het festivalgebouw Stadsschouwburg Casino. Voorop Arie Vlug, daarachter Jacqueline en Louis van Gasteren en Verti Dixon. Foto J.V.

Rechts: Jacqueline van Gasteren, Louis van Gasteren en Verti Dixon vormen samen met Jan van Balkom het viertal dat de 'Images Fantastiques' extra fleur bijzette. Foto J.V.

Jan van Balkom, de planeur van de oude bioscoop, groots in zijn rol! Foto J.V.

Onder: Enkele scènes van de film die een groep amateurfilmers onder leiding van Louis van Gasteren opnamen, speelden zich af voor de oude reizende bioscoop 'Images Fantastiques' van het Nederlands Filmmuseum op de Parade. Foto J.V.

Den Bosch viel dat weer te constateren, al moet gezegd worden dat de 8 mm projectie gedurende het vorige festival beduidend beter was.

Maar laten we de mannen die de projectie verzorgen niet te hard vallen: zij zijn het die misschien wel het hardst moeten werken van al degenen die bij de festivalorganisatie betrokken zijn en 8 mm blijft een 'touchy' filmformaat, vooral als er eigenlijk téveel van gevraagd wordt.

Waar ook teveel van werd gevraagd was Jan Bruens, de Bossche V.V.V.-directeur die de motor achter het Benelux-festival is. Deze enthousiaste man kon ook niet verwachten dat zijn festival zo'n weerklank in de professionele wereld zou vinden dat het aantal aanmeldingen de verwachting verre zou overtreffen. Het betekende een belasting voor de heer Bruens welke hem een week voor de aanvang van het festival letterlijk deed neervallen, waardoor hij zes dagen lang — toen hij het hardst nodig was — het bed moest houden. Gelukkig was hij gedurende het festival weer monter en met een vriendelijk woord voor iedereen aanwezig. Maar de rode lamp is bij hem wél gaan branden: hij zal méér mensen tijdiger van tevoren bij de organisatie van het nieuwe festival moeten betrekken. Waardoor ook de kleine schoonheidsfoutjes welke nu te consta-

Linksboven: Met zijn film 'Body and Soul' won Renee Daalder in de afdeling professionele films de Grand Prix, bestaande uit het beeldje 'De Hertog' en een geldpremie van 2500 gulden. Festivalorganisator Jan Bruens overhandigt hier de forse premie aan de heer Daalder. Rechts cameraman Jan de Bont.

Foto 'Het Zuiden'

Rechtsboven: In de afdeling amateurfilms won Joop Pieëte andermaal de Grand Prix, deze keer met zijn film 'Miroirs'

Foto 'Het Zuiden'

Tekeningen: Jean Lammers, Den Bosch.

teren waren in de toekomst vermeden kunnen worden.

Jammer was het tenslotte ook dat het NOVA-bestuur geen enkel blijk van belangstelling voor dit festival gaf. Het Benelux-festival mag nationaal gezien een waardige uitbreiding naast het jaarlijkse NOVA-festival genoemd worden en wij zouden dan ook niets liever zien dan dat het in het vervolg onder auspiciën van de NOVA (en eventueel ook de NBF, de Nederlandse Beroepsvereniging van Filmers) zou plaatsvinden.

nu met zijn zeer verzorgde werkstuk 'Miroirs', een prachtig 'gecomponeerde' en technisch sublieme beeldenreeks van waterreflecties op muziek van Debussy, welke nochtans een beetje in de pure schoonheid bleef steken en daardoor niets méér vertelde dan hoe mooi de natuur wel is.

De eerste prijs bij de 16 mm amateurs ging naar 'Carmel de Cornillon' van Joseph Paquay uit België, een voor niet-ingewijden onthullend beeld van het kloosterleven van de zusters van de orde der Carmeliten.

Goed 16 mm werk

De 16 mm projectie was goed te noemen, al had het gebruikte projectiescherm niet de kwaliteiten die bij festivalprojectie verwacht mogen worden.

De artistieke en technische kwaliteiten van de 16 mm films overtroffen die van de 8 mm verre, al misten wij bij de 16 mm amateurfilms 'de' uitschieter aan welke de Grote Prijs zonder enig bezwaar toegekend had kunnen worden. Voor de tweede maal achtereen won Joop Pieëte uit Leiden deze grote prijs,

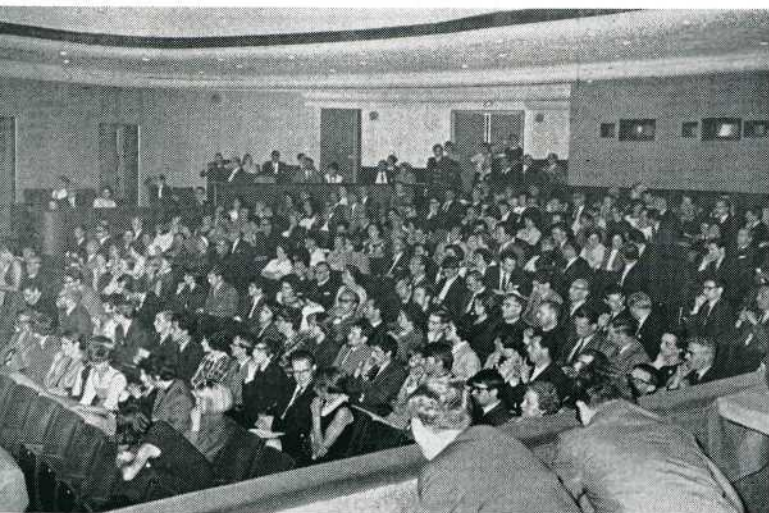
Vakwerk

Zoals gezegd domineerden qua deelname en belangstelling de professionele filmers, uit welke sector zowel in de 16 mm als in de 35 mm klasse vaak voortreffelijk werk te genieten viel. Onder leiding van de technisch bedrijfsleider van de Stadsschouwburg Casino, de heer H. Grether, werden de 35 mm films uitstekend op het bioscoopscherm gebracht. Velen mochten een kijkje nemen in zijn fraai geoutilleerde cabine. Voor deze ge-

Linksonder: In de grote schouwburgzaal.

Foto 'Het Zuiden'

Rechtsonder: De heer A. G. Nieuwendijk, voorzitter van het festivalcomité, beantwoordt het welkomstwoord van burgemeester Lambooy tijdens de officiële ontvangst ten stadhuize. Foto 'Het Zuiden'

legenheid had ir. Kotte van Philips de hem toegekende technische Oscar voor zijn ontwerp van de in Casino gebruikte Todd-AO projectoren afgestaan, welke de heer Grether met gerechtigdheid vaktrots door deze en gene liet bewonderen. Filmkunst valt of staat met de projectie, vandaar dat ik dit graag meereer.

Een van Nederlands jongste regisseurs, Renee Daalder, droeg met zijn 'Body and Soul', de grote prijs in de professionele klasse naar huis; een vakkundig en intelligent gemaakte film over het wel en wee van een body-builder.

'Ik kom wat later naar Madra', een modern gemaakte film over een nogal ingrijpende episode in het leven van een dienstplichtig soldaat leverde de jonge cineast Adriaan Ditvoorst de hoofdprijs voor de korte speelfilm op.

De Belg Raoul Servais presenteerde 'Chromofobia', een animationfilm van de hoogste klasse, waarvoor hij eveneens een hoofdprijs ontving.

Herman Wuyts, die op het eerste festival als amateurfilmer schitterde, was nu als beroepsfilmer aanwezig met 'De overkant', gehonoreerd met de speciale prijs van de jury.

Jaap Heins, die enige jaren geleden als amateur met 'Herfstimpresie' de Nationale Wisselprijs verwierf, was nu als be-

roepsfilmer in Den Bosch met 'Ets', welke hem de eervolle vermelding voor de documentaire opleverde, een fraai succes in deze zware competitie, waarin de hoofdprijs voor de documentaire ging naar Kees Hin voor 'Onderaards', over de Nederlandse oliewinning.

De klasse der televisiefilms leverde weinig bijzonders op. Deze films werden gepresenteerd op t.v. monitoren die door Siemens her en der in de schouwburg geplaatst waren. Jan Vrijman kreeg voor zijn ontmoeting met eilandbewoners de hoofdprijs in deze klasse.

Hoewel Johan van der Keuken met zijn films 'Beppie' en 'Blind Kind' grote bijval van de zijde van het publiek ontving, achtte de jury geen van deze beide films een bekroning waardig, wat door een groot deel van het publiek betreurd werd.

PRIJZEN AMATEURFILMS

Miroirs (9 min., kleur, 16 mm.) — **Joop Pieëte, Leiden.**

De Grote Prijs van het Festival, bestaande uit het bronzen beeldje 'De Hertog', + geldpremie van f 500,— aangeboden door het Festivalcomité. Bovendien de medaille van Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden en de Nova-wisselbeker voor de film met de beste vormgeving.

Carmel de Cornillon (15 min., kleur, 16 mm.) — **Joseph Paquay, Vaux s/ Chrèvermont.** Eerste prijs in de groep van 16 mm. films bestaande uit: zilveren festival-medaille + geldpremie van f 300,— aangeboden door het Anjerfonds Noord-Brabant.

Mépris 342/4 (7 min., kleur, 16 mm.) — **Marcel Fraikin en Léon 't Joen, Brussel.**

2e prijs in de groep van 16 mm. films, bestaande uit: bronzen festival-medaille + geldpremie van f 150,— aangeboden door het Anjerfonds Noord-Brabant. Waardebon van f 150,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond.

Tussen half vier en zes (9 min., kleur, 8 mm.) — **Marry en Jan te Rijdt, Amersfoort.**

2e prijs in de groep van 8 mm. films, bestaande uit: bronzen festival-medaille + geldpremie van f 150,— aangeboden door het Anjerfonds Noord-Brabant. Waardebon van f 50,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond.

Uitvaart (7 min., kleur, 16 mm.) — **Gérard Lepez en Albert Roseeuw, Roeselare.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond vanwege de eenheid tussen commentaar en beeld. Bovendien de 'Prijs van België' aangeboden door het Commissariaat Generaal voor Toerisme in België, omdat het een goede film is, die op België betrekking heeft.

Affaire terminée (15 min., kleur, 16 mm.) — **Marcel Fraikin en Léon 't Joen, Brussel.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond als de beste speelfilm.

Deining (4 min., kleur, 8 mm.) — **A. Heijermans, Maassluis.**

Waardebon van f 50,— aangeboden door de Stichting Amateurfotografie.

Agressie (5 min., kleur, 16 mm.) — **Karel en Hugo de Bleser, Antwerpen.**

Waardebon van f 50,— aangeboden door de Stichting Amateurfotografie.

En ik dan? (9 min., zwart-wit, 16 mm.) — **H. Kuhr, Eindhoven.**

Vanwege de beste acteur: waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond.

Paralleel (6 min., kleur, 16 mm.) — **Karel en Hugo de Bleser, Antwerpen.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond vanwege de beste geluidsillustratie + f 50,— aangeboden door de Stichting Amateurfotografie.

Gekooid (4 min., zwart-wit, 8 mm.) — **Leo Hofman, Amsterdam.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond vanwege de goede fotografie.

De put (8 min., kleur, 16 mm.) — **Theo Jansen, Schimmert.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond voor de beste humoristische film.

Dat beloof ik (9 min., zwart-wit, 8 mm.) — **Henk Otto, Utrecht.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond vanwege het menselijk element in de film.

Pech (5 min., zwart-wit, 8 mm.) — **J. Ketel, Nuenen.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond wegens de goede 'mise en scène'.

Nachtreis (20 min., kleur, 16 mm.) — **Herman Kleibrink, Leiden.**

Waardebon van f 100,— aangeboden door de Ned. Bioscoop Bond wegens de toegepaste 'science-fiction'.

Klopfeichen (23 min., zwart-wit, 8 mm.) — **Michel Geiben, Luxembourg.**

Premie van f 100,— aangeboden door Anjerfonds Noord-Brabant. Bovendien de medaille v. d. Commissaris der Koningin.

We hebben een kind (4 min., zwart-wit, 16 mm.) — **Henk Brinkhuis, Bilthoven.**

Waardebon van f 50,— aangeboden door de Stichting Amateurfotografie. Bovendien de 'Prix Cidalc' wegens de culturele strekking van de film.

Kom maar in m'n huisje (20 min., zwart-wit, 16 mm.) — **Henk Brinkhuis, Bilthoven.**

Waardebon van f 50,— aangeboden door de Stichting Amateurfotografie. Bovendien de prijs van de Ned. Spoorwegen goede film waarin de trein een rol speelt.

Gedurende het festival werden 37 amateurfilms geprojecteerd.

De jury bestond uit de heren:

Charles Boost, filmcriticus, Ronny Erends, filmregisseur, Fernand Heffinck, voorzitter Cineclub Oostende, Jozef van Liempt, 1e programmator B.R.T.-filmdienst, M. Tans, voorzitter smalfilmclub 'Triborgh', Jan Veenhuysen, redacteur 'Smalfilm', Paul de Vree, voorzitter Belgisch Nationaal Centrum voor moderne kunst.

Jurysecretaris: Wim Bettonvil, voorzitter smalfilmclub 'Bofa'.

PRIJZEN PROFESSIONELE FILMS

De grote prijs van het 4e Benelux filmfestival:

'Body and Soul', Renee Daalder (12 min., zwart-wit, 35 mm.)

Hoofdprijs voor de korte speelfilm:

'Ik kom wat later naar Madra', Adriaan Ditvoorst. (26 min., zwart-wit, 16 mm.)

Eervolle vermelding voor de korte speelfilm:

'Onder de bomen', Bob Langestraat. (15 min., zwart-wit, 35 mm.)

Hoofdprijs voor de documentaire:

'Onderaards', Kees Hin. (27 min., kleur, 35 mm.)

Eervolle vermelding voor de documentaire:

'Ets', Jaap Heins. (27 min., kleur, 16 mm.)

Hoofdprijs voor de animatiefilm:

'Chromofobia' van Raoul Servais (Oostende) (10 min., kleur, 35 mm.)

Hoofdprijs voor de televisiefilm:

'Jan Vrijman ontmoet eilandbewoners' van Jan Vrijman. (29 min., zwart-wit, 16 mm.)

Speciale prijs van de jury:

'De overkant' van Herman Wuyts, Antwerpen. (10 min., zwart-wit, 35 mm.)

Prijs van 's-Hertogenbosch:

'Vieille rue et scène pittoresque du folklore méditerranéenn' van Henk Meulman. (6 min., kleur, 35 mm.)

Gedurende het festival werden 39 professionele films geprojecteerd.

De jury bestond uit de heren: Jan Blokker, filmcriticus, Henk de By, televisie-regisseur, Hattum Hoving, filmregisseur, Ben Klokman, voorzitter werkgroep Film N.T.S., Harry Kümel, filmregisseur, Raoul Maelstaf, filmcriticus, A. G. Nieuwendijk, publiciteitsvoorzitter Benelux festival, Erik de Vries, televisieregisseur.

Jurysecretaris: Frans van den Heuvel.

In de brouwzaal van Heineken speelden zich de laatste scènes af van de door Louis van Gasteren geleide filmwedstrijd voor amateurs. Op de achtergrond holt Chaplinfiguur Arie Vlug uit Amsterdam (de hoofdrolspeler uit het scenario) langs de grote koperen ketels, op zoek naar een bierkraan die zijn grote dorst kan lessen.

Foto 'Het Zuiden'

Images Fantastiques

De goede stad Den Bosch maakte ook kennis met Arie Vlug, de Amsterdamse sandwichman in Chaplin-kledij, die nergens gaat zonder zijn schetsboeken en evenmin zonder zijn vriendelijkheid en hulpvaardigheid voor hen die hem waar-
deren. Arie Vlug liep door de stad met

een groot bord 'Gaaf dat zien!' en dat betrof niet alleen het eigenlijke festival maar ook de oude reisbioscoop 'Images Fantastiques', welke door het Nederlands Filmmuseum vlak voor de Stads-schouwburg Casino op de Parade opgesteld was. Verti Dixon en Jaqueline van Gasteren, beiden gestoken in fraaie kostuums uit het begin dezer eeuw, en Louis van Gasteren als explicateur en Jan van Balkom als pianeur in hun zwierige pakken, wisten met hun bijzonder interessante programma gedurende vele voorstellingen talloze mensen te amuseren.

Door zijn harde werken aan allerlei zaken dit festival betreffende heeft Louis van Gasteren zich bijzonder verdienstelijk gemaakt; het leek soms wel of hij overal tegelijk was! De heer Van Gasteren leidde ook een twintigtal enthousiaste amateurfilmers bij hun opnamen

in de Heineken Brouwerij en bij de 'Images Fantastiques', welke opnamen zij voor een speciaal filmwedstrijdje als onderdeel van het festival maakten en waarvoor de heer Van Gasteren een ontwerp-scenario had geschreven en tevoren met hen doorgepraat. De deelnemende amateurfilmers waren unaniem vol lof over hetgeen zij van Louis van Gasteren leerden.

Den Bosch - waarheen?

Het Benelux Film Festival wordt nu een jaarlijks festival, dat wil zeggen: het ene jaar zal het in Oostende gehouden worden en het andere jaar in 's-Hertogenbosch. De folders voor het 5e Benelux festival dat volgend jaar tussen 4 en 7 mei in Oostende zal plaatsvinden werden in Den Bosch al uitgereikt.

In Oostende zullen alleen amateurfilmers aan bod komen, omdat voorlopig in Antwerpen het Beneluxfilmfestival van het Belgisch Nationaal Centrum voor Moderne kunst zal blijven plaatsvinden, waar behalve beroepsfilms ook 16 mm amateurfilms worden geaccepteerd.

(vervolg op pagina 21)

Den Bosch zal zich naar aanleiding van de dit jaar opgedane ervaringen terdege moeten beraden op het hoe en wat van de continuering. Misschien willen de amateurfilmers liever in hun eigen wereldje blijven en hebben ze tóch minder belangstelling dan verondersteld werd voor inspiratie door de beroepsfilm. Dat zou jammer zijn, want juist 'de ontmoeting' met de vakfilm kan voor de amateurfilm zo enorm vruchtbaar zijn, vooral nu er zulke grote veranderingen in filmopvattingen aan de orde zijn.

Het lijkt mij persoonlijk het beste dat met wat bijschaving van de dingen die nog wat minder goed uit de verf kwamen op de ingeslagen weg moet worden doorgegaan. Maar wie ben ik, om dat te zeggen? Wij van 'Smalfilm' zouden het bijzonder op prijs stellen houtsnijdende meningen van lezers te horen. Gaarne puntig, dan kunnen wij al die meningen publiceren. Die meningen zullen — daar zijn wij van overtuigd — nogal kunnen botsen. Maar uit de botsing der meningen wordt tenslotte de waarheid geboren. Voor het eerst in de Nederlandse filmgeschiedenis is nu het experiment gepleegd om amateurs met hun vakbroeders op één festival tezamen te brengen. Het is te belangrijk om het meteen weer in de vergetelheid te doen geraken en bovendien is het gebeuren in 1968 weer aan de orde. Vindt u een nauw contact tussen beide categorieën filmers noodzakelijk, nuttig of verwerpelijk? Het werd in Den Bosch nog niet geheel duidelijk. Nogmaals: uw mening heeft waarde. Schroom niet in het kort naar ons te schrijven en laat zo mogelijk bij uw ondertekening blijken of u clublid bent of niet. Wij komen op deze hoogst interessante aangelegenheid dan in ons volgend nummer terug! J. V. ■